

Pompoesjes

Wie voor het eerst het woord 'pompoesjes' hoort, zal zich even achter het oor krabben. Wat zijn pompoesjes? Iemand die niet bij de Marine is geweest, kent dit woord nauwelijks. Kortweg worden de sportschoenen bedoeld die je kreeg bij je uitrusting.

'Pompoesjes zijn zeildoekse schoenen, waarbij zelfs de zolen van zeildoek zijn vervaardigd, zoals die aan boord onzer schepen gebruikt worden' aldus een artikel in het Samarangsch handels- en advertentieblad van 21 september 1880.

Deze zeildoekse schoenen kenden een lange historie en waren ideaal om goed grip te hebben op de houten dekken en op de touwen van het want toen de schepen nog met zeil en wind werden voortgestuwd. Met pijpaarde werden de pompoesjes mooi wit gehouden.

Het woord komt mogelijk het van het arabisch-perzisch 'pâpouche', voetbedekking. (Bron: 'Reisen auf dem Mittelländischen Meere, der Nordsee, nach Ceylon, und nach Java 1688-1710' door Martin Wintergerst.)

Het is onwaarschijnlijk dat Beekman de ministeriële beschikking van 26 Juli 1890 kende waarbij aan de Commandant der zeemacht in Nederlands Indië machtiging werd verleend om als proef de witte schoenen van de schepelingen te vervangen voor pompoesjes.

Een aardige aanvulling is te vinden in het Jaarboek van de Koninklijke Marine, 1909-1910 op blz. 141: 'Ter tegemoetkoming aan klachten over de schoenen van wit doek (pompoesjes) aan boord in

gebruik, werd een gewijzigd model ingevoerd, waarbij de zolen steviger en duurzamer aan de schoenen zijn gehecht en het doek is vervangen door een ander soort, dat zich beter voor het doel eigent en waarvan de soliditeit groter is dan van dat, hetwelk eerst voor de vervaardiging werd gebezigd.

Voor het op kleur houden van dit schoeisel, is in den inventaris der schepen, waar overeenkomstig de verordeningen pompoesjes worden gedragen, het artikel 'pijpaarde' <voor het wit maken van de pompoesjes> opgenomen, ter gratis verstrekking aan de bemanning.'

Cartoon van Henk Boomstra voor
Marineschepen.nl

NIEUWE SPORTSCHOENEN

